

Pályamű a Zalaegerszegi Törvényszék 99.E/2019. (II. 15.) OBHE határozattal meghirdetett elnökhelyettesi tisztségére kiírt pályázatra

„Nem a kő súlya az, ami számít.
Hanem az ok, amiért felemeled.”
(Hugo Girard)

Tartalomjegyzék:

I. Az OBH elnökének stratégiai céljai (5. oldal)

II. A stratégiai célok megvalósulása a Zalaegerszegi Törvényszéken 2018-ban. A stratégiai célok megvalósítását segítő terveim (6–30. oldal)

I. AZ OBH ELNÖKÉNEK STRATÉGIAI CÉLJAI

A bírósági szervezet igazgatásának stratégiai céljai 2012 óta változatlanok. Ezek a **stratégiai célkitűzések** az alábbiak:

1. A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírák időszerűen és magas szakmai színvonalon ítéelkezzenek. E köré az alapvető célkitűzés köré rendeződik valamennyi további cél:
2. Az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása.
3. A tárgyi feltételek biztosítása, optimális elosztása és hasznosítása.
4. A bírósági szervezet integritása, az ítéelkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége.
5. A bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése.
6. A képzési rendszer fejlesztése, a többi hivatásrenddel való együttműködés.

A stratégiai célok együtt és egy szóval a **hatékonyság** kifejezéssel foglalhatók össze. A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 2. §-ában foglalt fogalommeghatározásból kiindulva a hatékonyság nem más, mint annak követelménye, hogy az ellátott feladat eredményének értéke a lehető legnagyobb mértékben haladja meg a felhasznált erőforrásokhoz kapcsolódó ráfordításokat.

A bírósági igazgatás ars poetica-ja viszont e hatékonyságelvű és szükségképpen száraz megközelítés nem lehet. Senki sem azért lépi át a hivatás kapuját, hogy hatékony legyen. Bíróként szolgálni és kiteljesedni szeretne, mert ez okoz neki **boldogságot, örömet**: „omnes tendunt ad gaudium...” (Seneca).

Az igazgatás hitvallása abban áll, hogy a **szolgálat és kiteljesedés** XXI. századi útjait megtalálja. Legyen ez a tárgyi környezet, a bíró köré szervezett humán erőforrás, a képzés vagy a pihenés, azon munkálkodjon szüntelenül, miként tud olyan megoldásokat ajánlani a szervezetben dolgozóknak, amelyek révén bírák és igazságügyi alkalmazottak egyaránt érzik: értéket teremtenek nap mint nap hivatásuk gyakorlása során.

Pályázatomat e szemlélet mentén készítettem el.

*II. A STRATÉGIAI CÉLOK MEGVALÓSULÁSA A ZALAEGERSZEGI
TÖRVÉNYSZÉKEN 2018-BAN. A STRATÉGIAI CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁT
SEGÍTŐ TERVEIM*

1. Az ítélkezés időszerűsége és megalapozottsága

1.1. Időszerűség

1.1.1. Ügyforgalom – munkateher

Ügyforgalom			
	Peres ügyek	Nemperes ügyek	Összesen
Érkezett			
2015	7 966 db	24 242 db	32 208 db
2016	7 731 db	21 740 db	29 471 db
2017	7 602 db	20 345 db	27 947 db
2018	5 477 db	19 301 db	24 778 db
Befejezett			
2015	7 967 db	23 914 db	31 881 db
2016	7 705 db	22 041 db	29 746 db
2017	7 433 db	20 787 db	28 220 db
2018	6 212 db	19 709 db	25 921 db
Folyamatban maradt			
2015	2 852 db	3 579 db	6 431 db
2016	2 878 db	2 919 db	5 797 db
2017	3 047 db	2 443 db	5 490 db
2018	2 312 db	1 654 db	3 966 db

Az ügyforgalmi adatok alátámasztják azt az országos tendenciát, miszerint az ügyérkezés évről évre csökken, és e csökkenés mértéke 2018-ban volt a legmagasabb. Minthogy a bírák és a nemperes ügyekben eljáró bírósági titkárok, bírósági ügyintézők a befejezések számából kitűnően alkotmányos kötelezettségüket minden évben időszerűen teljesítik, egyre kisebb a folyamatban lévő ügyek száma, ezzel együtt mérséklődik a munkateher.

A munkateher mérséklődését a következő táblázat is szemlélteti:

Munkateher – a folyamatban maradt ügyek számának változása 2017-hez képest, tárgyaló bírói létszámra vetítve (tárgyaló bírói létszám: a bírák igazgatási tevékenységére, távollétére, és a kirendelésekre tekintettel képzett létszám):

Folyamatban maradt peres ügyek	2017.	2018.
Járásbíróságok büntető	48,53	28,35
Járásbíróságok polgári	140,79	115,26
Járásbíróságok gazdasági	168,14	132
ZKMB munkaügyi	70,85	64,79
ZKMB közigazgatási	61,29	68,82
TVSZ elsőfok civilisztikai	86,28	83,9
TVSZ elsőfok büntető	13,71	22,75
TVSZ másodfok büntető	38,93	25,25
TVSZ másodfok civilisztika	94,24	99,14

Az érkezett ügyek számának csökkenése mögött társadalmi-gazdasági, másrészt jogalkotási okok állnak. A bűnözés csökkenése ugyanúgy üdvözlendő, mint az új eljárás kódexek koncentráltabb, ezáltal gyorsabb befejezésre ösztönző szemlélete. Habár a jogszolgáltatás egyes területein az ítélezésben dolgozó jogalkalmazók még mindig jelentős leterheltség mellett látják el hivatásukat – olyannyira, hogy pl. a Zalaegerszegi Járásbíróságon (a kompetencia alapú munkavégzés elvével nem egészen összhangban) bírának kell besegíteniük a szabálysértési ügyintézésbe –, összességében kimondható: egyre inkább eljön az ideje annak, amikor a befejezések számának "termelése" szerepét végre a **minőségi ítélezés** veheti át.

A "minőségi ítélezés" számomra azt jelenti, hogy

1. a bírónak megvan az ideje és energiája, a tárgyi és tudásbeli háttere is az ügy valamennyi releváns aspektusának átgondolására;
2. a munkateher megengedi az önképzést és a szervezet által kínált tudásmegosztási lehetőségekhez való csatlakozást;
3. kiépíthető a bírák köré az a magas fokon képzett csapat, amely akár folyamatosan, akár a kiemelten nagy terjedelmű vagy bonyolult ügyekben elvégzi azt az előkészítő munkát, amely elengedhetetlen a megalapozott és időszerű ítélezés fenntartásához.

Határozott véleményem: az elkövetkező évek igazgatási vezetői feladata e minőségi ítélezés feltételeinek megteremtése. Oly módon kell az időszerűséget fenntartani, hogy ezzel párhuzamosan

elérjük, valóban a döntésre koncentráció álljon a bírói működés fókuszában, és azt ne torlaszolja el az odavezető úton felgyülemelő kisebb-nagyobb eljárás- és anyagi jogi problémák, adminisztratív és ügyviteli feladatok – mert amit más is megoldhat, azt másra kell telepíteni.

1.1.2. A két éven túl folyamatban maradt perek ügyhátralékának változása az előző évhez (100%) viszonyítva:

Járásbíróságok:	TVSZ elsőfok:	TVSZ másodfok (egy éven túliak)
108,7%	113,3	100%

A két éven túl folyamatban maradt perek arányának hátrányos változása elsődlegesen éppen a fent elemzett ügyszám-csökkenésre vezethető vissza. Minél alacsonyabb az ügyszám, annál magasabb azon belül a két éven túli perek aránya. Az új eljárásjogi kódexek ismeretében emellett az is kimondható, hogy a valóban érdemi elbírálási szakba jutó kevesebb ügy intézése többnyire a korábbinál komplexebb ismereteket, koncentráltabb felkészülést, összeszedettebb tárgyalásvezetési stratégiát kíván. Nem tartható, hogy az eljárás szereplői az eljárás menete közben, valahol félúton tárják a bíró elé valódi elképzeléseiket, végleges vagy akár a későbbiekben még tovább változtatható érveiket.

Ez nem csak az eljárás résztvevői számára jelent nagyobb előkészítő munkát, hanem a bíró számára is a korábbtól gyökeresen eltérő munkamódszereket igényel. Ha például a kiemelkedően nagy pertárgyértékű, komplex szakértői bizonyítást igénylő vagy terjedelmes, több száz tanút megmozgató ügyekben jogi képviselők csapata áll a képviselőt vezető ügyvéd mögött, a jogalkotó a bírótól sem várhatja el, hogy szakképzett segítség nélkül, egyedül viselje az ügy valamennyi terhet.

Mindez azt jelenti, nem csak lehetőség van (vagy remélhetőleg egyre inkább lesz) az említett minőségi ítélezés feltételeinek megteremtésére, de azt valójában ki is kényszerítette a jogalkotó az eljárásjogi kódexek által megkövetelt elvárásokkal. Ez az a tendencia, amit jelenleg az igazgatási vezetésnek fel kell ismernie:

1. meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek mellett a bírósági szervezetben dolgozók képesek az egész életen át való tanulásra, mert csak így tudnak megfelelni az állandóan változó társadalmi, gazdasági és jogi környezet kihívásainak;
2. érdekeltté kell tenni az igazságügyi alkalmazottak széles körét a bírósági titkároktól az írnokokig e folyamatos tanulásban abból a célból, hogy kialakítható legyen egy hosszú távú mester-tanítvány kapcsolat a bíró és a mellette dolgozó segítők között, de mindenekelőtt
3. ki kell alakítani azt a munkaszervezeti felépítést és azokat az emberi kapcsolatokat, amelyek mentén ez a hosszú távú együttműködés valóban hozzájárul az emberi erőforrások optimális kihasználásához.

1.2. Megalapozottság – a fellebbezett ügyek sorsa

2018.	Járásbíróságról tvsz-re	Tvsz-ről ítélőtáblára
Büntető megváltoztatás:	53,7%	77,8%
Büntető hatályon kívül helyezés:	3,9%	0,0%
Civilisztika megváltoztatás:	22,26%	23,5%
Civilisztika hatályon kívül helyezés:	9,72%	11,8%

A másodfokú elbírálás eredményét bemutató táblázatból látható, hogy a Zalaegerszegi Törvényszék illetékességi területén dolgozó bírák az elmúlt évekhez hasonlóan 2018-ban is megalapozottan ítélték, a civilisztika területén kimondottan a hatályon kívül helyezési arány csökkenéséről beszélhetünk. A büntető ügyszakban a hatályon kívül helyezési arány rendkívül alacsony, a megváltoztatás magas aránya pedig legfeljebb arról árulkodik, hogy a statisztika a megváltoztatás alá sorolja az elbírálás érdemét nem érintő rendelkezésekre vonatkozó eltérő döntést is.

Az igazgatási vezetés feladata a megalapozottság terén a Zalaegerszegi Törvényszéken kizárólag az lehet, hogy ezek a jelenlegi kedvező mutatók továbbra is fennmaradjanak, illetve a civilisztikai hatályon kívül helyezési arány még alacsonyabb legyen. Ehhez a legfontosabb eszköz a szakmai irányítást gyakorló **kollégiumvezetőkkel való hatékony együttműködés**, annak elősegítése, hogy a kollégiumvezetők szakmai elképzeléseiket véghez vihessék.

A Zalaegerszegi Törvényszék igazgatási és szakmai vezetése közti kapcsolat szilárd alapokon nyugszik, kiegyensúlyozott. Az igazgatásnak a szakmai vezetés részére is meg kell teremtenie a mindennapi munkavégzéshez szükséges, illetve a hosszú távú célok végrehajtásához optimális háttérrel. Ebbe beletartozik a tárgyi környezet mellett a statisztikusi és ügyviteli személyzet, illetve igény szerint a bírósági ügyintézői, vagy bírósági titkári segítség biztosítása – különös tekintettel arra, hogy jelenleg mind a büntető, mind a civilisztikai kollégiumvezető helyettes nélkül látja el feladatait. A legfontosabb igazgatási építőkövei tehát a szakmai munka segítésének:

1. a megfelelő informatikai, ügyviteli és statisztikai háttér biztosítása;
2. a törvényszék szakmai vezetésével való állandó koordináció mind az ügyek elhúzódsának megelőzése, mind a megalapozott ítékezés fenntartása érdekében;
3. azoknak a külső és belső kommunikációs csatornáknak a kiépítése és működtetése, amelyek a szakmai információáramlást biztosítják (a társszervekkel való kapcsolat, a Pécsi Ítéletáblával és a régióhoz tartozó törvényszékekkel való kapcsolat, a törvényszéken belül pedig nem csak a szakmai képzések szervezése, de a tudásmegosztást segítő intranetes megoldások keresése, fejlesztése és a használatukra való ösztönzés).

1.3. Kimagasló teljesítmény országos szinten

A zalai bírák 2018-as teljesítményének megítélésénél kiemelkedő szerepe van annak, mely területeken nyújtottunk kimagasló eredményt az országos átlaghoz képest, illetve mely ügyszakokban dolgoztunk (szintén országos viszonylatban) a legnagyobb leterheltség mellett. Lássuk, mire lehetünk – az egyéni statisztikák számaiból kiindulva – igazán büszkék:

1.3.1. Járásbíróságok gazdasági ügyszak:

A kitűzött peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma: országos 3. hely

Zala	40,60 (112,77%)
Országos átlag	36,00 (100%)

Az érkezett peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma: országos 1. hely

Zala	21,00 (135,42%)
Országos	15,51 (100%)

A befejezett peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma: országos 1. hely

Zala	24,60 (127,66%)
Országos átlag	19,27 (100%)

1.3.2. KMB munkaügyi és közigazgatási ügyszak:

A kitűzött peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma közigazgatási ügyszakban: országos 7. hely

Zala	28,78 (124,76%)
Országos átlag	23,07(100%)

Az érkezett peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma munkaügyi ügyszakban: országos 2. hely

Zala	13,50 (145,11%)
Országos átlag	9,30 (100%)

A befejezett peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma munkaügyi ügyszakban: országos 3. hely

Zala	17,61 (128,08%)
Országos átlag	13,75 (100%)

1.3.3. Járásbíróságok büntető ügyszak:

Az időszak végén folyamatban maradt peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma: országos 4. hely

Zala	28,35 (55,39%)
Országos átlag	51,18 (100%)

1.3.4. Törvényszék elsőfok büntető ügyszak:

A tárgyalási napok egy bíróra jutó havi átlagos száma: országos 2. hely

Zala	12,32 (159,39%)
Országos átlag	7,73 (100%)

A kitűzött peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma: országos 3. hely

Zala	11,69 (149,65%)
Országos átlag	7,81 (100%)

Az érkezett peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma: országos 2. hely

Zala	3,48 (265,96%)
Országos átlag	1,31 (100%)

A befejezett peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma: országos 3. hely

Zala	3,00 (200,59%)
Országos átlag	1,50 (100%)

1.3.5. Törvényszék elsőfok civilisztikai ügyszak:

A tárgyalási napok egy bíróra jutó havi átlagos száma: országos 3. hely

Zala	9,49 (120,64%)
Országos átlag	7,87 (100%)

Az érkezett peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma: országos 2. hely

Zala	15,14 (182,96%)
Országos átlag	8,27 (100%)

A befejezett peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma: országos 3. hely

Zala	16,48 (150,14%)
Országos átlag	10,98 (100%)

1.3.6. Törvényszék másodfok büntető ügyszak:

Az időszak végén folyamatban maradt peres ügyek egy tanácsra jutó havi átlagos száma: országos 1. hely

Zala	25,25 (25,17%)
Országos átlag	100,33 (100%)

1.4. Arányosság

A kiegyensúlyozott ítélkezés egyik feltétele a bírák és a bírósági titkárok munkaterhe közti arányosság. Az arányosságra törekvés a szakmai és az igazgatási vezetés együttes és állandó feladata kell, hogy legyen. Nem csak az fogadható el nehezen (teljesen érthető módon) a jogalkalmazók számára, ha hosszú távon egy ügyszakon belül vagy akár egy ügyszak különböző ítélkezési szintjei között eltérő jelentős mértékben a munkateher, hanem az is, ha az aránytalanság egyes ügyszakok egymáshoz képesti viszonylatában áll fenn.

Biztos vagyok benne, hogy egy esetleges ügyszakváltás lehetőségének felemlítése még egy viszonylag kevésbé régóta ítélkező bíróban is megütközést keltene. Amennyiben azonban az érkezésszám a következő években változatlan marad, a jelenlegi állapot nehezen lesz tartható. A járásbírósági büntető és civilisztikai ügyszakot összehasonlítva a 2019. februári adatok ugyanis az alábbiak:

2019. február folyamatban maradt ügyek	Összes peres büntető	1 bíróra jutó büntető peres	Összes civilisztikai peres	1 bíróra jutó civilisztikai peres
ZJB	74	15	592	98
NkJB	90	20	457	70
LJB	21	33	102	102
KJB	44	18	330	66

A táblázat azt mutatja, hogy a Zalaegerszegi Járásbíróságon egy civilisztikai bíróra magasabb folyamatban lévő ügyszám jut, mint amennyi az adott járásbíróságon folyamatban lévő összes büntető peres ügy (és a Nagykanizsai, illetve a Keszthelyi Járásbíróságon sem sokkal haladja meg az összes folyamatban lévő büntető ügy száma az egy bíróra jutó civilisztikai ügyek számát).

Amennyiben az adatok 2019 hátralévő részében sem változnak jelentős mértékben, az ezzel kapcsolatos párbeszéd megindítása elodázhatatlanná válik.

2. Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás

2.1. Létszámhelyzet Zalában 2018 végén

Engedélyezett és tényleges létszám a Zalaegerszegi Törvényszéken 2018. december 31-én	Engedélyezett: 258 Bíró: 64 Iü. alkalmazott: 194	Tényleges: 272 Bíró: 61 Iü. alkalmazott: 211
Bírák	64	61
Bírósági titkárok	20	20
Bírósági fogalmazók	6	6
Bírósági ügyintézők	15	15
Vezető iü. alkalmazott	29	29
Tisztviselők felsőfokú	4	4
Tisztviselők középfokú	57	59
Írnokok	37	49
Fizikai dolgozók	26	29

(A tényleges bírói létszám tovább csökkent 2018. december 31. óta, jelenleg 60).

A zalai bíróságok bírói és igazságügyi alkalmazotti létszáma a bemutatott időszakos és megalapozottsági adatok alapján alapvetően alkalmas a bírósági szervezet stratégiai céljainak folyamatos teljesítésére. Mindemellett szükségesnek tartom a civilisztikai kollégiumvezető szakmai feladatainak optimális ellátása érdekében a **kollégiumvezető-helyettesi álláshely kiírását**, és a Zalaegerszegi Járásbíróság elhunyt bíróját, **dr. Kiglics Attila megüresedett álláshelyének betöltését**.

Minthogy a Zalaegerszegi Törvényszék civilisztikai kollégiumvezetőjévé a korábbi kollégiumvezető-helyettes, dr. Herwerth Szonja vált, a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás 14. § (3) bekezdése szerint az új kollégiumvezető-helyettesi pályázat kiírására csak az OBH elnökének ismételt döntését követően kerülhet sor. A Zalaegerszegi Törvényszéken mindnyájan bízunk abban, hogy Elnök Asszony a civilisztikai kollégiumvezető-helyettesi álláshely szükségessége mellett foglal állást, mert azok az okok, amelyek korábban indokolták az álláshely létrehozását, azóta kibővültek az új Pp. bevezetése által indukált és még évekig számos feladatot adó szakmai kihívásokkal. Az ezen kihívásoknak való megfelelés igénye a Pécsi Ítéltábla illetékességi területéhez tartozó törvényszékek között szorosabb együttműködést követel meg. Dr. Kovács Ildikó, a Pécsi Ítéltábla nemrég kinevezett polgári kollégiumvezetője maga is e szorosabb együttműködést szorgalmazza. Ahhoz, hogy a Zalaegerszegi Törvényszék szakmai vezetése a regionális koordinációból fakadó feladatoknak és a törvényszéken belüli szakmai irányítás követelményeinek egyaránt eleget tudjon tenni, véleményem szerint nélkülözhetetlen a kollégiumvezető-helyettesi pályázat kiírása.

A Zalaegerszegi Járásbíróság megyénk legnagyobb járásbírósága, amely az időszerű ítélkezés követelményének – az egyik polgári bíró kúriai távolléte miatt – már 2018-ban is csak járásbírósági és törvényszéki bírák kirendelésével tudott eleget tenni. A helyzetet nehezítette bírótársunk tragikus elvesztése, aki évtizedek óta nagy munkabírással vette ki a részét számtalan bonyolult megítélésű ügy intézéséből. Az általános ügyszám-csökkenés a járásbíróság civilisztikai ügyszakában érezhető a legkevésbé annak ellenére, hogy a közigazgatási és munkaügyi bíróság egyik bírója, Gaiderné dr. Hartmann Tímea bírónő már több mint egy éve kirendeléssel ebben az ügyszakban dolgozik. Ezen a járásbíróságon és ebben az ügyszakban halmozódott fel **a legtöbb elnehezedett, még a régi Pp. alapján tárgyalt ügy.** Ezeknek az ügyeknek az ítélkezésből való mielőbbi kivezetése nyomatékosan indokolja dr. Kiglics Attila megüresedett álláshelyének betöltését, amelyben ugyancsak valamennyien bízunk.

A 2019. március 11. napján folyamatban lévő civilisztikai ügyeken belül a régi Pp. és az új Pp. szerint tárgyalt ügyek megoszlását az alábbi táblázat szemlélteti:

Civilisztika március 11.	2019.	Régi Pp.	Új Pp.	Összesen
ZJB		112	476	588
NkJB		67	398	465
KJB		64	261	325
LJB		23	85	108
összesen		266	1220	1486

A Zalaegerszegi Törvényszék vezetésének további létszámpolitikai célja a túlbetöltések számának fokozatos csökkentése, valamint a felsőfokú végzettségű munkaerő arányának növelése a középfokú végzettségű munkaerő arányának csökkentése mellett. A vezető pozíciót betöltő igazságügyi alkalmazottak figyelmen kívül hagyásával a középfokú végzettségű tisztviselők és írnokok aránya a teljes igazságügyi alkalmazotti létszámon belül **51,2%**. Véleményem szerint a tehetséges tisztviselők és írnokok képzése révén ezen a túl magas arányon a minőségi ítélkezés célkitűzésének optimális eléréséhez változtatnunk kell. Ezt a változást szolgálja a törvényszék 2019. február 15-én megindított teammunka programja.

2.2. A Zalaegerszegi Törvényszék teammunka programja

A Zalaegerszegi Törvényszék teammunka programját a 2019. február 27-én tartott elnöki értekezleten az elnöki kar számára – teammunka "we take the robot out of the human" címmel – bemutattam. A bemutató során igyekeztem felhívni a figyelmet arra, hogy a bírák köré építendő csapat kialakítása az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás lehetséges válasza a negyedik ipari forradalom (vagy más kutatók szerint a harmadik információs forradalom) munkaerő-piacot érintő kihívására.

Ez a kihívás abban ölt testet, hogy előbb-utóbb minden szervezet belső képzésre vagy külső kényszer hatására mindazokat a munkafolyamatokat, amelyeket automatizálni tud, automatizálni is fog. A cégbíróságok szervezetének majdani átalakítása ékes példája ennek. "A tapasztalatok azt

mutatják, hogy az automatizálás és a mesterséges intelligencia miatt véglegesen elvesző állások nem a legalacsonyabb szaktudást igénylő munkakörök: a robotok szakmunkások feladatait veszik át, **a mesterséges intelligencia a közepes szaktudást igénylő szellemi rutinmunkát váltja ki**" (Szalavetz Andrea DSc, tudományos tanácsadó, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Világgazdasági Intézet – Ipari fejlődés és munka a tudásalapú társadalomban –, Magyar Tudomány 2018/01).

A bírósági szervezeten belül akkor tudjuk a lehető legtöbb álláshelyet megőrizni, ha előre gondolkodva az erre alkalmas és jelenleg közepes szaktudást igénylő szellemi rutinmunkát végzők minél nagyobb hányadát képezzük tovább sokrétű kompetenciával rendelkező, számos helyen bevethető, a bírúk és elsődlegesen a bírósági titkárok munkáját érdemben segítő team-tagokká: bírósági ügyintézőkké. A folyamat menedzseléséhez természetesen számos tényező együttállására van szükség:

1. a bírósági ügyintézői álláshelyek számának álláshely-átalakításokkal való fokozatos növelésére;
2. a szellemi rutinmunkát végző és képzésre alkalmas munkaerő egy részének tehermentesítésére annak érdekében, hogy képzésük egyáltalán lehetségessé váljon;
3. a közösség összefogására a teamek kialakításához, az ezek működéséhez elengedhetetlen emberi kapcsolatok, többek között a bíró és a mellé beosztott bírósági titkár közti mester-tanítvány kapcsolat megerősítésére.
4. annak elfogadására, hogy a program megvalósításában nem akar majd minden bíró és nem tud majd minden bírósági titkár részt venni. Be kell látni ugyanakkor, hogy habár az ügyek többsége megoldható egyetlen jogalkalmazó szellemi erőfeszítése révén, bizonyos ügyekben időszerűen és magas fokú minőséget nyújtva csak egy abban folyamatosan dolgozó és komplex ismeretekkel bíró csapat összefogásával várható megnyugtató eredmény.

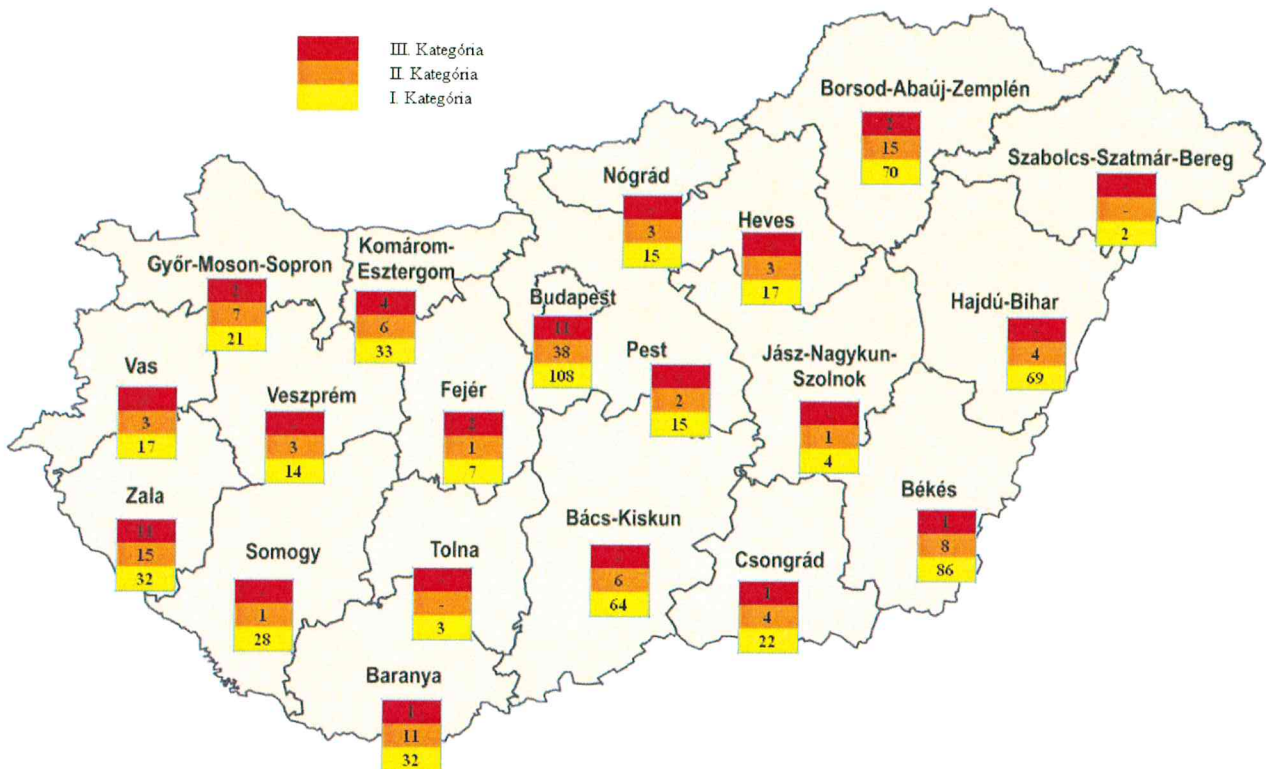
A teammunka program elindításának fázisa 2019. június közepén ér véget, az első tapasztalatok összegyűjtése ezt követően kezdődhet meg. A program három pillére működését megkezdte:

2.2.1. "A beszédleíró projektrész"

A jelenleg szellemi rutinmunkát végző, ám tehetséges igazságügyi alkalmazottak részbeni tehermentesítéséhez a Zalaegerszegi Törvényszék elnöke 2019. február 15-től elhatározta a bírósági titkárok és a bírósági fogalmazók utáni leírási munka fokozatos kivezetését. Az erről szóló elnöki intézkedés nem teszi kötelezővé számukra beszédleíró program használatát, a bírósági titkárok és bírósági fogalmazók a határozatokat szövegszerkesztő programba való gépeléssel is készíthetik. A programhasználat nem cél, hanem eszköz arra, hogy a tehermentesített tisztviselők, írnokok leírási munka helyett a titkári feladatok érdemi segítői lehessenek.

Azok munkáját, akik a leírási munka kivezetéséhez beszédleíró programot hívnak segítségül, a programhasználatban jártas kollégák segítik folyamatos rendelkezésre állással, illetve a szükséges képzések lebonyolításával. Ezen kívül minden bírósági titkár és minden bírósági fogalmazó kiválóan használható mobil eszköz kapott, amely elősegíti, hogy bíróvá válásukra már a modern információs technológiák ismeretére szocializáltan kerülhessen sor.

A Zalaegerszegi Törvényszék elnöke mint a beszédleíró programok országos bevezetésének koordinátora eddig is sikerrel támogatta a programok zalai népszerűsítését, ami okot ad a bizakodásra. Az eddigi eredményeket – ezen belül a bevezetés zalai állapotát – a 2019. februári helyzetet bemutató alábbi térkép szemlélteti. A térképen látható, hogy ma már Zalában a programhasználók csaknem 20%-a „profí” felhasználó (11 személy):

2.2.2. "A titkári munkatehermérés projektrész"

Általános tapasztalat, hogy a bírósági titkári hatáskörök kiszélesítése, és különösen a központi szabálysértési bíróságok létrehozása óta a bírósági titkárok munkaterhe a legtöbb bíróságon nem teszi lehetővé a bírák melletti munkavégzést. A nemperes eljárások éveken át tartó görgetése nem csak a bírósági titkárok fokozatos kiégéséhez vezethet, hanem hátráltatja a bírói pályára való érdemi felkészülésüket is. Úgy gondolom, nem túlzó az a vélekedés, miszerint attól a bírósági titkártól nem várható a bírói kinevezése után a bírói létbe való könnyű beilleszkedés, aki évek óta nem vett részt civilisztikai vagy büntető peres ügy érdemi intézésében, kizárólag nemperes eljárásokkal foglalkozott – különösen egy olyan időszakban, amikor mindkét eljárásjogi kódexet új váltotta fel.

A bírósági titkári munkatehermérés jelenleg nem megoldott. A bírósági titkárok teammunkába való bevonásához indokolt annak feltárása, az egyes nemperes eljárások intézése, illetve a bírák melletti munkavégzés számukra milyen terhet jelent, illetve milyen a leterheltségük egymáshoz képest (hiszen számos ügyfajtában járnak el). A Zalaegerszegi Törvényszék ezért megfelelő előkészítést követően a titkári munkateher mérésére szabályzat tervezetet készített, ennek tesztelése ugyancsak kezdetét vette. A tesztelést informatikai fejlesztés kíséri, a cél olyan informatikai program beállítása a munkatehermérés folyamatába, amely a lehető legkisebb emberi beavatkozást igényli az adatgyűjtéshez és -elemzéshez.

2.2.3. "A kiscsoportos munkavégzés projektrész"

A leírási munka részbeni kiváltásával a tehetséges igazságügyi alkalmazottakat nemcsak tehermentesíteni kell, de a bírósági ügyintézővé válás felé őket el is kell indítani. A harmadik projektrész célja ennek menedzselése:

1. a projektrész keretében 2019. február közepén hét igazságügyi alkalmazott adta be jelentkezését felsőoktatási intézménybe, másrészt
2. a projektrész tagjainak feladata annak kidolgozása is, az igazságügyi alkalmazottak ügyintézővé válásukig, majd ezt követően a tényleges ügyintézői munka ellátása során milyen munkafolyamatokat vehetnek át a bíraktól és elsősorban a bírósági titkároktól, önálló aláírási joggal és tervezetek készítésével.
3. Fontos annak feltérképezése is, miként fejleszthetőek azok a kompetenciák, amelyek elősegítik a teammunkában dolgozó személyek közti összhang erősítését. A bírák részéről ez a kapcsolat vezetői kompetenciákat kíván, sőt ebben a munkakapcsolatban a bírónak leaderként kell működnie. Mert "a tehetség nyeri a meccset, de a csapatmunka és az értelem nyeri a bajnokságot" (Michael Jordan).

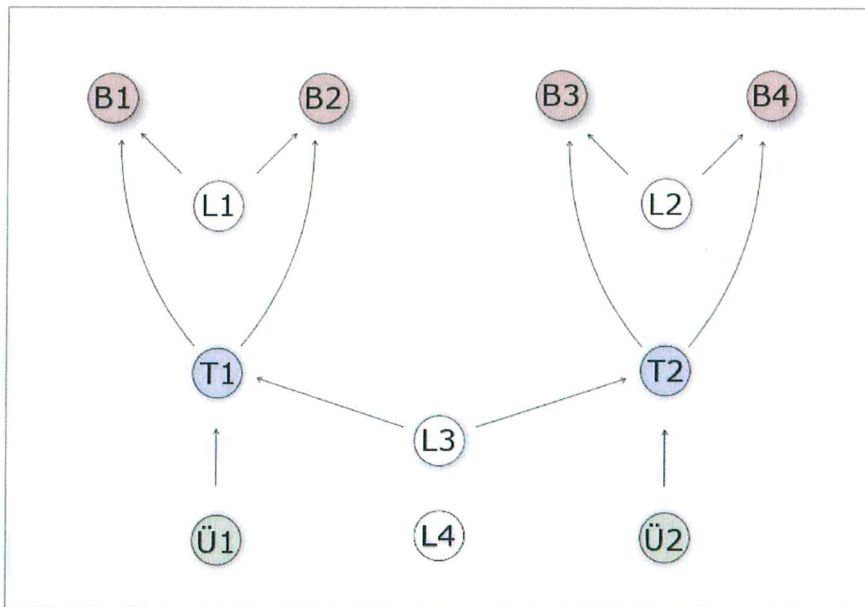
2.2.4.

Végezetül a programot a járásbírói vezetők, illetve a kollégiumvezetők jelentéstételi kötelezettségét szabályozó elnöki intézkedés, és a célzott teamek felépítését bemutató ajánlás teszi teljessé. Utóbbi esetében fontos hangsúlyozni, hogy minden szervezeti egységnek a teameket a saját adottságainak szem előtt tartásával kell kialakítania, az adott szervezeti egységben rendelkezésre álló emberi erőforrások alapulvételével.

Az ajánlásban foglalt következő ábra ugyanakkor véleményem szerint megfelelő módon szemlélteti, milyen típusú munkaszervezeti felépítés felé szeretnénk haladni:

(Az ábra "B" betűvel az adott szervezeti egységében dolgozó bírákat, "L" betűvel a leírókat, "T" betűvel a bírósági titkárokat, míg "Ü" a bírósági ügyintézőket jelöli.

Az ábrán látható munkaszervezeti felépítés abból indul ki, hogy amennyiben mindkét titkár munkáját egy-egy bírósági ügyintéző segíti, abban az esetben a titkárok napi munkaidejük egy részét bírák mellett tudják tölteni, őket részben tehermentesítve. A szervezeti felépítés létrehozásához arra van szükség, hogy két tehetséges leíró bírósági ügyintézővé legyen képezhető (álláshely-átalakítás), továbbá a bírák és bírósági titkárok melletti ügykezelői feladatok ellátására elegendő legyen négy leíró/jegyző munkája.)

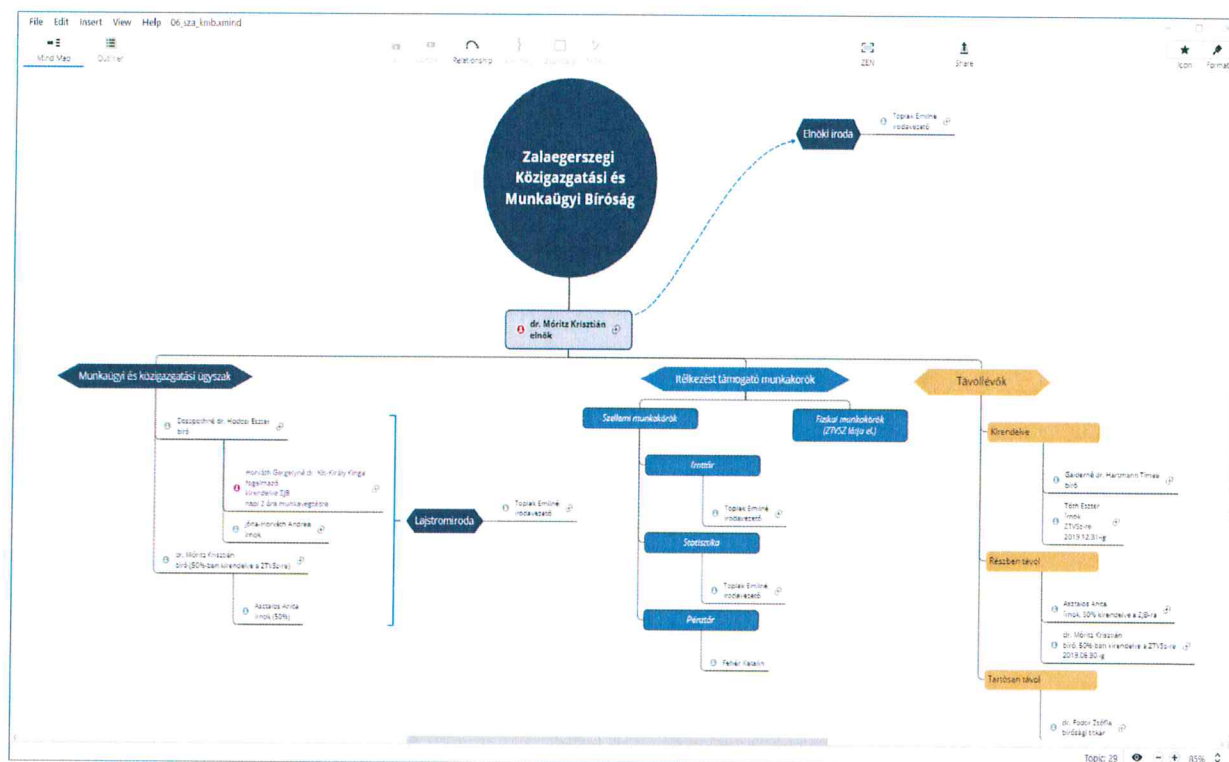
2.2.5. Az organogram

2019. április elején hatályba lép a zalai bíróságok organogramját szabályozó elnöki intézkedés. A szervezeti egységek organogramjai (továbbá a törvényszéki munkacsoportokat, valamint a központi és törvényszéki igazgatási és szakmai feladatokkal megbízott személyeket bemutató ábrák) a törvényszék intranetes oldalán már március második felében láthatóak lesznek.

Az organogram számos, az emberi erőforrásokkal való optimális gazdálkodás célját segítő funkcióra alkalmas, hiszen az aktuális időpontra vetített pontossággal tartalmazza a szervezetben dolgozó valamennyi személy munkaszervezetben elfoglalt helyét, az alá-, fölé-, és mellérendeltségi viszonyokat, a strukturális és feladatokhoz kötött állandó és időleges kapcsolatokat.

Az organogram a törvényszék intranetes oldalán belül a "telefonkönyv" menüpont tartalmának fejlesztéséhez is kapcsolódik. Miután egy adott személy szervezeti struktúrában való helyét a kereső beazonosította, a telefonkönyvben könnyen megtalálja személyi adatlapját. A személyi adatlap méretarányos térképkivonatot is tartalmazni fog, így abból megállapítható lesz nem csak az illető telefonszáma, hanem munkavégzési helye is. A személyi adatlap továbbá az ellátott munkakörön és egyéb feladatokon felül (az érintett beleegyezése esetén) magában foglalja a dolgozó fényképét, és azokat – érdeklődési kör stb. – az adatokat, amelyeket maga a dolgozó ad meg. A komplex fejlesztés így az emberi erőforrásokkal való optimális gazdálkodás funkcióin felül nem csak a vezetők, de valamennyi dolgozó számára hasznos belső kommunikációs csatorna lesz.

A Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság organogramja:

3. A tárgyi feltételek biztosítása

3.1. A tárgyi feltételekről általában

2018-ban a Zalaegerszegi Törvényszék illetékességi területén működő bírósági épületeken jelentős felújítási és beruházási munkák kerültek végrehajtásra. Homlokzati nyílászáró-csere (Lenti Járásbíróság), klimatizálás (Keszthelyi Járásbíróság, Lenti Járásbíróság), árnyékolás (Keszthelyi Járásbíróság), kerékpártároló kialakítása (Keszthelyi Járásbíróság) valósult meg.

A közeljövő feladata, hogy

1. – amint az a zalai bírói fórum során Elnök Asszony számára is látható volt –, a Lenti Járásbíróság bútorzata elöregedett, összképe nem egységes, cserére szorul.
2. Elengedhetetlen továbbá a Nagykanizsai Járásbíróságon ügyfélszolgálati iroda kialakítása, míg
3. a zalaegerszegi épületegyüttesben működő ügyfélszolgálati iroda megfeleltetése az ügyfélközpontokkal szembeni, az erre a feladatra kijelölt OBH munkacsoport által felállítandó követelményeknek.
4. Ebben az évben mindezeket túl el kell végezni a zalaegerszegi épületegyüttes alagsori vízszigetelési és padlasterének hőszigetelési munkáit, végül
5. a járásbíróság első emeletén lévő büntető kezelőiroda, illetve a mellette lévő irodahelyiség összenyitásával a kezelőiroda bővítését, a szabálysértési ügyszak felhalmozódott iratmennyiségének modern bírósághoz méltó körülmények közti tárolása végett.

3.2. A „Közösségi Tér Konceptió”

Ezeket a nagyon fontos, a tárgyi környezetet érintő munkákon felül (összhangban a pályázatom elején bemutatott szemlélettel) rendkívül lényegesnek tartom a Zalaegerszegi Törvényszék által elindított "Közösségi Tér Konceptió" megvalósításának 2019-es megkezdését és 2020-as kivitelezését.

Határozott véleményem szerint a bírósági szervezetnek az abban dolgozók és a külvilág számára is meg kell mutatnia értékteremtő erejét, másrészt a tárgyi környezetnek a dolgozók aktív pihenését is szolgálnia kell. A koncepció ezen elképzelés mentén a törvényszék "B" épületében, az ott található kapubejáró melletti végrehajtási irodák közül az egyiknek klubhelyiséggé, a másikkak vendégszobává való átalakítását célozza. Maga a kapubejáró pedig multifunkcionális közösségi térként tavasztól ősziig nem csak a dolgozók kávézóhelyeként működő mindennapi találkozási pont lenne, de kisebb rendezvények (beszélgetések, dedikálások, filmvetítések) révén akár bíróságon kívüli érdeklődőket is fogadhatna.

3.3. Informatika

"Az informatikai fejlesztések jelentőségét lehetetlen túlbecsülni. A XXI. századi bíróság egyet jelent a folyamatos modernizációval. A jövő a "Digitális Bíróság". Célunk az, hogy a bíróság bárhol és bármikor elérhető legyen. Otthonról is elérhetővé válik számos olyan szolgáltatás, amelyeket eddig csak személyes megjelenéssel lehetett igénybe venni. Az államszervezetben a bíróságok élen járnak az internetes ügyintézésben, évről évre egyre több ügytípusban válik lehetővé, sőt törvény szerint kötelezővé az online kapcsolattartás. Az átmeneti időszak persze próbára teszi az ügyfeleket és a bírósági dolgozókat is. Az ügyfelek folyamatos tájékoztatást kapnak, illetve segítünk, ha bármiben elakadnak, munkatársainknak pedig képzéseket szervezünk. A kiemelt ügyfelelősök hálózata az ország egészét átszövi. A Digitális Bíróság hosszú távon egyet jelent majd a hatékonyabb, gyorsabb ügymenettel, az eljárások egyszerűsítésével" (részlet az Országos Bírósági Hivatal elnökének 2017. évi beszámolójából).

Az informatikai fejlesztések Elnök Asszony által hangsúlyozott jelentőségéből egyenesen következik az informatikusi személyi állomány minőségének fontossága. A bírósági informatikusoknak mindennapi munkájuk során az alkalmazott informatika széles spektrumához kell értenünk:

1. jártasaknak kell lenniük a bíróságok által használt legkülönbözőbb informatikai eszközök terén (hardverismeretek).
2. Megfelelő tudással kell rendelkezniük – folyamatosan változó szoftverkörnyezetben – a bíróságok által a mindennapi működés során használt legkülönbözőbb informatikai alkalmazások terén (szoftverismeretek).
3. Speciális informatikai kompetencia szükséges az ezen eszközöket és alkalmazásokat futtató bírósági hálózat felépítésének (ezáltal karbantartásának, fejlesztésének) átlátásához (hálózati ismeretek).
4. A bírósági dolgozók mint felhasználók részére folyamatosan informatikai ismereteket kell közvetíteniük, méghozzá az ezen a területen laikus dolgozók számára hétköznapi nyelven, érthetően (kommunikációs ismeretek, csapatjátékos-attitűd).

A vázolt informatikai ismeretek széles tárháza megköveteli az informatikusok közti munkamegosztást. Emellett az állandóan változó informatikai környezet számos hibaforrást rejt magában, emiatt az igazgatási vezetők sokszor legszívesebben azt szeretnék, ha (legalább a biztonság kedvéért) minden felhasználó mögött ott állna egy, az adott felhasználó személyére szabott informatikus. Minthogy ez természetesen nem lehetséges, a bírósági informatikusokra különösen igaz az afrikai közmondás: "Ha gyorsan akarsz menni, menj egyedül! Ha messzire akart jutni, menj együtt másokkal!"

A Zalaegerszegi Törvényszék informatikai osztálya rendelkezik a felhasználói igények kielégítéséhez szükséges, kellő szakértelemmel bíró, hatékony munkamegosztás mellett dolgozó és csapatban gondolkodó személyi állománnyal. A zalai eszközpark ugyancsak teljes mértékben megfelel a kor követelményeinek, hála a Digitális Nyílt Nap során kiosztott informatikai eszközöknek. 2019 kihívása az, hogy a felhasználók megkapják mindezt a **képzést**, ami szükséges a Microsoft-csomag elemeinek és az Ítélezést Támogató Rendszer alkalmazásainak hatékony használatához.

A Zalaegerszegi Törvényszék igazgatási vezetése ehhez a következő segítséget tudja nyújtani:

1. Célunk, hogy a B1 tárgyalóterem átalakításával ott létrehozzunk egy **informatikai oktatóteremként** is funkcionáló helyiséget, annyi munkaállomással, amennyi alkalmas arra, hogy ott az érintett dolgozók működés közben sajátíthassanak el gyakorlati ismereteket bármely bírósági informatikai alkalmazás bevezetése vagy változása alkalmával.
2. Szükségesnek érzem fejleszteni az informatikai osztály és a vezetők közti **kommunikációt** annak kölcsönös tudatosításával, miként történjen a hibaközlés és a hibaelhárítás, más szóval hogyan lehet optimalizálni az informatikát érintő kommunikációs folyamatokat.
3. Fel kell térképezni, indokolt-e, hogy törvényszéki informatikus mély felhasználói ismeretekkel rendelkezzen olyan programok tekintetében, amelyeket napi szinten az informatika nem használ, de probléma esetén megoldási javaslat iránt a vezetők hozzájuk fordulnak (pl. BIIR). Amennyiben igen, az aktuális ismeretek elsajátítása mellett gondoskodni kell arról is, hogy a kijelölt informatikus folyamatosan kövesse naprakészen a változásokat, és azok gyakorlati elemeit képes legyen továbbadni is.
4. Az informatikai osztálynak komoly szerepet kell vállalnia a Microsoft-csomag és az Ítélezést Támogató Rendszer elemeinek oktatásában, illetve az ismeretek hatályosulásának nyomon követésében. A hatályosulás nyomon követése nélkül nem várható el az, hogy a felhasználók a rendszer elemeit az év második felében már rutinszerűen tudják alkalmazni.

4. Biztonság és közvetítés

4.1. Biztonság

2018-ban a zalai bíróságokon a bírákat verbális vagy fizikai támadás nem érte, három esetben azonban igazságügyi alkalmazottaknak verbális inzultust kellett elszenvedniük.

2018 őszén az eljáró bírósági titkárt a nagykanizsai Kanizsai Dorottya Kórház Pszichiátriai osztályán érte verbális – és majdnem fizikai – támadás egy pszichiátriai sürgősségi gyógykezelés felülvizsgálata során az érintett gyógykezelt részéről. Fizikai kontaktus szerencsére nem történt, az eseményt követően a Nagykanizsai Járásbíróság elnöke azonnal a kórház vezetőjéhez fordult a bíróság tagjai biztonságának biztosítása érdekében. Ezt megismételve az integritásfelelős ugyancsak biztonsági őrök bevonására tett javaslatot.

Az év során a cégbíróság munkatársait érte két, időben egymást követő zaklató telefonos verbális támadás. Feltételezhetően a telefonáló nem velük kívánt beszélni. A büntető kollégiumvezető állásfoglalására figyelemmel a történetek miatt büntető feljelentést a törvényszék nem tett.

Végül egy esetben ismeretlen levélküldemény érkezett benne egy bitófát tartalmazó képpel és egy pártra vonatkozó mondattal. A feladó ismeretlen volt, a levelet továbbítottuk az Alkotmányvédelmi Hivatal felé.

Habár a felsorolt események látszólag nem utalnak a bíróságok biztonsági helyzetének jelentős mértékű romlására, amint azt Elnök Asszony is tapasztalhatta a nagykanizsai bírósági fórumon, a bírák saját élményeik alapján mégis az általános állampolgári fegyelem visszaeséséről, veszélyeztetettség-érzetükről számoltak be.

Amint arról pályázatom emberi erőforrásokkal foglalkozó részében írtam, az információs forradalom a középfokú végzettségű szellemi, és nem fizikai munkaerőt érinti elsősorban (a Robotzsaru ugyan egy program, de a bírósági dolgozók biztonságérzetének növelésére nem alkalmas). Indokoltá vált tehát annak felmérése, miként növelhető a bíróságok biztonsága, akár rendész álláshelyek létesítésével. Ennek jegyében a bíróság elnökének kérését teljes mértékben osztva már folyamatban van egy további rendész felvétele a Nagykanizsai Járásbíróságra. A biztonság növelése iránt megkezdett lépéseket az év során folytatni kell, leginkább a társszervekkel való együttműködés fenntartásával.

4.2. Mediáció

Az új Pp. rendkívül koncentrált pervezetést megkövetelő eljárásrendje a civilisztikai ügyszakon belül leginkább a klasszikus, több jogalapon indított, eshetőleges tárgyi keresethalmazatot magában foglaló kötelmi és tulajdoni perek számának csökkenését eredményezte, a személyállapoti perek érkezésszámára kevésbé erős hatást gyakorolt. Egyes kisebb járásbíróságokon a civilisztikai ügyek mintegy fele ma már családjogi per, amelyekben a kommunikációnak mint az emberi kapcsolatok rendezése egyik legfőbb eszközének jóval nagyobb szerepe van.

Ebben a pertípusban a bírósági közvetítés alternatív vitarendezési eljárásként az ügyfél-elégedettség és az időszerűség növelésének egyik legeredményesebb eszköze. Az eredményesség kitűnik abból, hogy 2017-ben a felek önkéntes kezdeményezése alapján indult bírósági közvetítések 59,3%-a az országban megállapodással zárult, és a megállapodással zárult ügyek aránya a bírósági kötelezés alapján indult bírósági közvetítések esetében is elérte a 48,4%-ot.

Megfigyelhető az is, hogy ha a mediáció nem is zárul egyezségkötéssel, a folytatódó perek mintegy fele ezt követően megegyezéssel végződik. A közvetítői eljárás elé kerülő ügyek esetében így összességében 75%-os arányú az egyezségkötés, amely igen magas arányt jelent (az adatok az Országos Bírósági Hivatal elnökének 2017. évi beszámolójából származnak).

Az alábbi táblázat szerint a Zalaegerszegi Törvényszéken az adatok az országos számokhoz hasonlóak:

Lefolytatott közvetítői eljárások száma 2018.	38
Ebből megállapodással zárult	20
Megállapodás nélkül zárult közvetítői eljárások utáni peres egyezségek száma	2
Megállapodás nélkül zárult közvetítői eljárások után szüneteléssel végződő perek	13

Sajnálatos módon ugyanakkor a bírósági közvetítésre terelt ügyek száma nem elég magas. Az ügyfelek érdekeltségét a mediáció igénybevételeiben feltétlenül növelni kell.

Ehhez a törvényszék igazgatási vezetése az alábbi segítséget tudja nyújtani:

1. A mediációs helyiségek tárgyi környezetének javítása. A meditatív, de legalább barátságos légkör megteremtése legtöbbször apróságokon múlik, nem pénzkérdés, hanem szemléletbeli.
2. A bírák motiválása a bírósági közvetítésre terelés iránt. Ennek kapcsán szükséges a civilisztikai kollégiumvezetővel és a mediációs koordinátorral való szorosabb együttműködés, törvényszéki workshop, beszélgetés szervezése, a mediáció előnyeinek hangsúlyozásával.
3. A bírósági közvetítés szerepének és előnyeinek időszakonként visszatérő ismertetése a különböző médiumokban. A külső kommunikáció erősítése érdekében kezdeményezni fogom a mediációs munkacsoport ülésének összehívását a sajtócsoporthoz bevonásával.

5. Képzés

2018 végétől a Zalaegerszegi Törvényszéken az oktatásfelelősi feladatokat dr. Csanádi Lajos tanácselnök úrtól Szalai Csabáné dr. Horváth Katalin bírónő vette át. A képzéssel összefüggő igazgatási vezetői feladatok terén elsődleges szándékom a vele való folyamatos kapcsolattartás, munkájának igazgatási eszközökkel történő segítése.

Az elmúlt időszakban a **bírák képzése** terén a legfontosabb feladat az új eljárásjogi kódexek alkalmazására való felkészítés volt. A bírák felkészítése megtörtént, az új kódexek minél szakszerűbb alkalmazásának segítése a kollégiumvezetők feladata. Igazgatási szinten a cél ennek igazgatási eszközökkel való támogatása. Igazgatási célom a törvényszék szakmai vezetésével való együttműködés során a szakmai munka fejlesztésének igazgatási támogatása annak elősegítése érdekében, hogy a kollégiumok minden szükséges és lehetséges munkát el tudjanak végezni ahhoz, hogy a törvényszék területén dolgozó bírák és bírósági titkárok az új Pp.-t és Be.-t egységesen és megalapozottan tudják alkalmazni, a kellő szakmai tudással felvértezve.

Hangsúlyozni szeretném, hogy az új Pp. és az új Be. mélységeinek teljes megismeréséhez, valamennyi probléma napvilágra kerüléséhez, a jogegység megvalósításához nyilvánvalóan még hosszú évekre van szükség. A jelenlegi állapotot mutatja, hogy 2019. március 7-én a Zalaegerszegi Törvényszék egyik Pf. tanácsának elnöke örömmel tájékoztatott arról, a tanácshoz megérkezett az első, új Pp. alapján elbírált ítélet elleni fellebbezés. Ennek ismeretében a jelenlegi feladat továbbra is a perindítási és a perfelvételi szak nehézségeinek számbavétele és megoldása. Ehhez továbbra is szorgalmazni fogom a törvényszék intranetes oldalán található "Fórum" rovat használatát, amely az utóbbi időben sajnos jelentősen visszaesett.

A **bírósági titkárok** a bírákhoz hasonlóan vettek részt a különböző képzéseken. Képzésük terén rendkívül fontosnak tartom egyrészt a titkári munkatehermérés megújítását, másrészt a titkárok értékelése terén folytatott törvényszéki gyakorlat folytatását. A bírósági titkárok ugyanis a legfontosabb tanulságokat értékelésük eredményeiből vonhatják le, ez az értékelés viszont akkor lehet kellően megalapozott, amennyiben a titkári munkatehermérés valós képet ad a bírósági titkárok által ellátott feladatok mennyiségéről, és a bírósági titkárok egymáshoz képesti munkaterhééről. A munkatehermérés megújítása törvényszéki elnöki terv, a megvalósításban való részvétel fontos igazgatási célom.

A **fogalmazóképzés** pillérei az alábbiak:

1. a joggyakorlati beosztás alapján teljesített szolgálat és az ennek során megkapott gyakorlati képzés;
2. a tanulóköri foglalkozások és beszámolók rendszere;
3. az instruktori rendszer;
4. a szakvizsgára felkészítő háromszor egy hetes kötelező, valamint a beosztási ügyszakoknak megfelelő egyéb képzéseken való részvétel.

Amit a legfontosabbnak tartok, az az instruktori rendszer által felügyelt gyakorlati képzés. Ennek minél optimálisabb megvalósulása érdekében szeretnék folyamatos kapcsolatot tartani az instruktorokkal azért, hogy a törvényszék vezetése megfelelő képet kapjon a gyakorlati képzés és az instruktori segítség működéséről.

A Zalaegerszegi Törvényszék **könyvtárának** feladata elsődlegesen a bíróság dolgozóinak kiszolgálása, emellett egyre nagyobb számban teljesíti a törvényszék a joghallgatók, helyi főiskolások és társintézmények kéréseit is. A könyvtár a hozzá beérkezett szakirodalmi igényeket a legjobb tudása szerint elégíti ki, amennyiben a keresett dokumentumok nem állnak rendelkezésre helyben, azokat más könyvtárakból és az internetről szerzi be. Tagja az Országos Bírósági Könyvtári Rendszernek, dolgozói lehetőség szerint részt vesznek az évente megrendezésre kerülő szakmai rendezvényeken. A Zalaegerszegi Törvényszéken működő könyvtár példás szakmai színvonalon és rendezettséggel működik, dolgozói Elnök Asszony kérésére vállalták a más bíróságokon működő könyvtárak szakmai segítését is.

A Zalaegerszegi Törvényszék 4 egyetem jogi karával kötött **együtműködési keretmegállapodást**, 2018-ban 3 joghallgatót fogadott többhetes szakmai gyakorlatra. A visszajelzések szerint a gyakornokok a részükre készített beosztás alapján a joggyakorlatot hasznosnak ítélték, a gyakorlatvezetés – mentorálás – jól működik. Igazgatási célom a joggyakorlaton részt vevő joghallgatók számának növelése, elősegítve érdeklődésük felkeltését a bírói hivatás, ezen belül a Zalaegerszegi Törvényszéken való későbbi munkavállalás iránt.

Hasznos lenne megvizsgálni, hogy a hozzánk közelebb fekvő jogi karok fogadnának-e zalai bírákat akár eseti jelleggel előadás vagy gyakorlat tartására, illetve a bírák részéről van-e erre igény. A jogi karok továbbá tarthatnának a Zalaegerszegi Törvényszéken is szemináriumokat, részben egyetemi oktatók, részben bírák, bírósági titkárok, fogalmazók bevonásával, ezáltal gyarapítva a törvényszék területén dolgozó érdeklődők jogi és multidiszciplináris ismereteit. Tovább kell vinni mindezek mellett a Zala Megyei Ügyvédi Kamarával kötött együtműködési megállapodás keretében régóta folyó ügyvédjelölti, szakvizsgára való felkészítést, és a kamarával közösen szervezett tudományos előadások gyakorlatát.

Miután a törvényszék által kezdett teammunka program egyik alapja a tehetséges igazságügyi alkalmazottak **bírósági ügyintézővé** képzése, ezen a területen szintén hasznosnak mutatkozik az egyetemekkel való koordináció. Szem előtt kell tartani, hogy a felsőoktatási intézményeknek részben a napi gyakorlatban használható ismereteket kell közvetíteniük, ami indokolhatja a bírák, bírósági titkárok képzésbe való bevonását. Általános tendencia, hogy a jövőben intenzívebbé válik az "erősen szakosított, az adott társaság emberi erőforrásainak fejlesztését szolgáló, esetenként speciális diplomát is adó felsőfokú intézmények" szerepe. (Simai Mihály MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Világgazdaság Intézet, Magyar Tudomány 2018/01 – a felsőoktatás jövője, az élethosszig tanulás és a globális hívások).

Tisztelt Elnök Asszony, Kedves Bírótársaim!

A pályaművet azzal szeretném zárni, hogy az elnöki igazgatás természetesen jóval több munkaterületet átfog, mint amiről pályázatomban említést tettem. A bemutatott igazgatási feladatok és célkitűzések részletes ismertetése ugyanakkor tudatos választás eredménye volt.

Ezek a kiemelt igazgatási területek:

1. a minőségi ítékezés feltételeinek megteremtése hosszú távú vezetői elhatározásként;
2. az élethosszig tanulás iránti motiváció kialakítása minden egyes dolgozói csoport esetében;
3. a kollégiumvezetői munka segítése a hatékony együttműködés kereteinek biztosításával;
4. az arányos munkateher fenntartására való folyamatos törekvés a szükséges párbeszéd előmozdításával;
5. egyes (jelenleg betöltetlen) álláshelyek betöltése, egyúttal a túlbetöltések számának fokozatos csökkentése;
6. a törvényszék teammunka programja mindhárom pillér gondozásával;
7. (például) a törvényszéki organogram lehetőségeinek kihasználásával a menedzsment szemléletű vezetői munkamódszerek kiaknázása;
8. a tárgyi feltételek további javítása, különös tekintettel a "Közösségi Tér Konceptióra";
9. az informatikai személyi állomány és a dolgozók informatikai kompetenciáinak fejlesztése;
10. a biztonságérzet javítása;
11. a mediáció népszerűsítése, az ügyfelek és különösen a családjogi bírák megnyerése a bírósági közvetítői eljárások számának növelése céljából;
12. a bírósági ügyintézővé válás elősegítése, illetve a fogalmazói instruktori gyakorlati képzés fejlesztése.

Azért ezeket az igazgatási területeket helyeztem pályaművem homlokterébe, mert úgy gondolom, a bírósági szervezetet érintő közép- és hosszú távú kihívásokra ezeknek a célkitűzéseknek az előtérbe állításával lehet adekvát választ adni. Dr. Sorok Norbert elnök úrral mindebben teljesen egyetértünk, közös célunk az, hogy a világban bekövetkező változásokat felismerve a Zalaegerszegi Törvényszék azok élére álljon. Köztünk az igazgatási, majd elnökhelyettesi feladatokkal való megbízásom óta úgy érzem nagyon jó munkakapcsolat alakult ki. Az azonos szemlélet és a kiváló munkakapcsolat fontos ösztönzője volt pályázatom benyújtásának.

Abban a reményben, hogy a Zalaegerszegi Törvényszék bírától a pályaműben szereplő tervek megvalósításához bizalmat kapok, tisztelettel kérem pályázatom kedvező elbírálását.

A pályázat beszédleíró programmal készült.

Zalaegerszeg, 2019. március 14.

dr. Adorján Csaba
pályázó